

Szálas takarmány a töltéseken

Az Alsó-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóságnak örökös gondja többek között a területén levő, mintegy 400 kilométernyi árvízvédelmi töltés karbantartása. A töltéseket nemcsak a tavaszi hullámverések rongálják, évente jelentős károkat okoz a rézsükön lefolyó esővíz és a gyom is. A burjánzó gyomok elpusztítják a jó fűtakarót, s a kopár töltésoldalak árvíz esetén hamarabb vesztik el ellenálló képességüket.

Az igazgatóság két évvel ezelőtt a Dél-alföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézethez fordult, hogy az intézet szakemberei kutassák a töltések védelmének új, gazdaságosabb módszereit. Gracel Dénes, az intézet tudományos munkatársa, Szépfalusi József vízügyi laboratóriumi vezető segítségével véletlen elrendezésben többszörös ismétlődésű kísérletet állított be a Tisza újszegedi védtöltésének alsó szakaszán. S a munka máris nagyon figyelemre méltó sikert hozott. Kiderült, hogy a vegyszeres gyomirtás ezeken a területeken — általában a töltéseken — még a legelkiismeretesebb kezelés mellett sem hozhat átütő sikert. Ellenben a töltésoldalak jó tápanyag-ellátottságával az eddigi 6—7 mázsa holdankénti száraz szénatartás 30 mázsa fölé emelhető. A tápanyag hatására a hasznos tarackos fűvek olyan nagy tömegben szaporodnak el, hogy elnyomják a kártevő töltésrongáló gyomokat. A prima

gyeptakaró egyrészt nagymértékben növeli a töltések szilárdságát, másrészt óriási tömegű szálas takarmányt ad az állattáplálás számára. Forgó László, az Alsó-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság területén a töltésoldalak mintegy 4500 kataszteri hold szénatartó területet képviselnek.

A két éves tapasztalatok alapján máris felmerült a gondolat, hogy a gátak fűterését nem kellene minden esztendőben elárverezni, hanem hosszabb, esetleg öt évre szóló hasznosítási szerződést kötni a tsz-ekkel. Így a tsz-ek érdekeltté válnának abban, hogy a szerződésben foglalt töltésszakaszokat rendszeresen műtrágyázzák. Hisz számukra sem közömbös, hogy egy-egy holdnyi töltésoldallal 6—7, vagy pedig 30—35 mázsa szénát kapnak. A legcélravezetőbb azonban az, hogy a szükséges műtrágyát, vagy pedig az árát bocsássák a vízügyi igazgatóság rendelkezésére, s a műtrágyázást egységesen az igazgatóság végeztetné el. Így elkerülhetnék annak lehetőségét, hogy esetleg egyes tsz-ek elspórolják a műtrágyát, vagy nem az előírással megfelelően végzik a munkát.

Nem lenne haszontalan ha az Alsó Tisza-parti kísérleteket az érdekelt tsz-ek vezetői is megtekintnék most. A látottak alapján bizonyára kedvük támadna ahhoz, hogy jó üzletet kössenek a vízügyi igazgatósággal.

Talán azért...

Gyermekevelő szocialista brigádok

Turcsányi Józsefné, a szegedi textilművek szocialista brigád vezetője, valamikor január közepén, a vásárhelyi állomáson ismerkedett meg özv. Pándi Istvánnal és az árva unokájával, a tízéves Szilágyi Lászlóval. Pándiné már nem fiatal asszony, 57 éves. Sokat betegeskedik és éppen táppénzügyben jártak Vásárhelyen. Elbeszélgettek erről arról, mint ahogy utazás közben szoktak az emberek. Így tudta meg tőle, hogy hét éve neveli árva maradt unokáját. Az év nagyobb felében táppénzen...

A brigádvezető szívében akkor mozdult meg valami, amikor a gyerek így vigasztalga meg nagy komolyan nagymamáját: — Ha megkövök, majd visszasegítek neked.

És azt is észrevette, hogy a kisfiú a hosszú órák alatt szinte alig beszélt és még csak nem is nevetett!

Meg kell tanítani nevetni

Azon a héten éjszaka volt, s a gyerek arca egész héten elkísérte. Szombat reggel azután összehívta a brigád tagjait. — Segítünk! — mind a tizen ezt mondták.

— Laciát meg kell tanítani nevetni — mondta egyikük, háromgyermekes anyja.

Napokig tartott, mire megtalálták özvegy Pándinét, a Vajhát Állami Gazdaság dolgozóját. A brigád küldött-se, Turcsányiné és Cseszneké már az első útra sem üres kézzel mentek el.

Az elmúlt öt hónap krónikáját a brigádnaplóból olvashattam, láthattam. A bejegyzések a fényképek, a levelek szeretetről, emberségről valának. A téli ruháscsomagról, a hűsvéti nyusziról, kölcsönös látogatásokról és egy ígéretről: „A kis Szilágyi László életútját figyelemmel kísérjük, bevisszük a tanyai kollégiumba. Ebben segíteni fog a vajhái kendergyár iskolájának tanítója is. Ruházatáról is gondoskodunk, nagyobb korában is szeretjük, mintha a mi fiunk lenne. Szeretnénk, ha a mi üzünkbe jönné el dolgozni.”

Az együtt töltött május elseje után írta nekik a nagyanya ceruzával, reszketősen: „Kedves gyermekeim! El sem

tudjátok képzelni, hogy milyen nyugalom számomra, hogy öreg napjaimra nem vagyok egyedül unokámmal, van kivel megosztani gondjaimat, van kitől tanácsot kérni nevelésével kapcsolatosan.”

Turcsányinét és társait „110 százalékosoknak” hívják társaik kiemelkedő teljesítményük miatt üzemszerte. Szeretettüket, emberségüket azonban nem is lehet számmal lemérni.

Tíz anyukája van

Kántor Béla nyolcéves, állami gondozott. Szőke, kék szemű, értelmes kisfiú. A szüleit nem ismeri. Nevelésének feltételeiről államunk gondoskodik. Születésétől kezdve otthonban, gyermekközösségben nevelkedett. Talán öt éves volt, mikor először kérdezte meg, hogy öneki miért nincsenek szülei?

A Tyeresskova-brigád hat asszonyból és négy lányból áll, a gyűrűsfonodában. Miklós Antalné a vezetőjük. Brigádnaplójukban névadójuk dedikált, fényképes levelét őrzik. A kis Kántor Béla rólik mondja, hogy neki tíz anyukája van!

Ki kezdeményezte? — Mi magunk. Az asszo-

nyok közül ketten a Londoni körüli nevelőintézet környékén laknak.

Minden vasárnap

— Gyakran találkoznak? — Minden vasárnap. Látna azt az örömet!

— Mit tudnak nyújtani neki, hiszen az intézetben mindent megkap?

— A meg nem ismert otthoni, családi szeretetet. Benünket anyukának, férjünknek apukának hívja. Kórásné, Kádárék, Szabó Franciék és a többiek szinte vetelkednek érte. Hiába, ritkán van vasárnap.

És miért éppen öt választották?

— Nehéz erre válaszolni — mondja Sebők Erzsébet. — Talán azért, hogy olyan szeretetre vágyó arca van. Talán azért...

Nagyvári László

Tanév végi kiállítás a Ságvári általánosban

A Szegedi Tudományegyetem Ságvári gyakorló általános iskolájának úttörő most, a tanulmányi év befejezése előtt kiállítást rendeztek. Ezen bemutatják év-

Válaszol az illetékes

Elbocsátották a „szórakozott” kalauznót

Lapunk februári 11-i számában foglalkoztunk Kucso-ra Ferenc, Gera István és Turi Jenő pusztaszeri lakosok levelével, melyben rossz szul kezelte MÁVAUT-menetjegyük miatt panaszkodtak.

Cikkünkre a 10. számú AKÖV-től a következő választ kaptuk: „A lapban megjelent panasz és más bejelentések nyomán foglalkoztunk a tévesen kezelt menetjegyek ügyével. Megállapítottuk, hogy Kaszab Imréné kalauznó követte el minden esetben a szabálysértést. Mivel nála több hasonló eset is előfordult, Kaszab Imréné kalauznót vállaltunktól fegyelmivel elbocsátottuk, és köteleztük az utasok kárának megtérítésére.”

Bobály Pál főnökségi vezető

KÖNYVESEPOLC

SÓS JÓZSEF: TÁPLÁLKOZÁS — EGÉSZSÉG, BETEGSÉG

A szerző nemcsak a táplálkozástudomány néhány mai problémáját igyekezett feltárni, hanem egyúttal az is célja volt, hogy a kísérletes orvostudomány módszereit és gondolkodási módját is megvilágítsa. A többi között olyan aktuális kérdésekre válaszol, mint a táplálkozás jelentősége egyes betegségek lefolyásában, a táplálkozás hatása a

daganatok fejlődésére, az étkezés és az egyoldalú táplálkozás, a táplálkozási ártalmak elleni küzdelem stb. Hasznos mindezt megismereni, hiszen táplálékból élünk, ez szabja meg az emberi szervezett állapotát. A károsodások néha alattomosan jelentkeznek, de elkerülhetők. (Akadémiai Kiadó.)

WINKLER LAJOS EMLÉKKÖNYV

A kötet Winkler Lajos, a kiváló magyar vegyészprofesszor születésének 100. évfordulója alkalmából rendezett emlékünnepeken elhangzott előadásokat tartalmaz, amelyek átfogó képet adnak a nagy vegyész tudományos működéséről, s közlik munkásságának rész-

letes irodalmi adatait is. Schulek Elemér, Erdély László, Szabó Zoltán, Szarvas Pál és Végh Antal bemutatják, mit alkotott Winkler Lajos a súlyanalitika, a fizikai-kémia, a terfogatos analízis és a gyógyszer-kémia területén. (Akadémiai Kiadó.)

B. P. TOKIN: AZ ELMÉLETI BIOLÓGIA ÉS BAUER ERVIN MUNKÁSSÁGA

Minél több idő telik el Bauer Ervin, a kiváló magyar és szovjet tudós munkássága óta, annál nagyobb-nak látjuk alakját — írja B. P. Tokin, a neves szovjet professzor. És valóban: Bauert, ezt a kivételes műveltségű, a fizikában, kémiában, matematikában is igen jártas tudóst ma méltán nevezik a tudományos biológia, s a biofizikának nevezett irány megalapítójának. Életpályája és munkássága nálunk kevésbé ismert, hiszen a Tanácsköztársaság idején vállalt szerepéért emigrációba kényszerült. Második feleségével, Szilárd Stefániával együtt — első felesége az 1918-ban elhunyt nagy magyar író, Kaffka Margit volt, testvére pedig Balázs Béla, a kiváló filmesztéta — 1925-ben a Szovjetunióba költözött, az Obuh Munkaegészségügyi Intézet meghívására, és nagy jelentőségű tudományos munkásság

után életét is ott fejezte be 1942-ben. (Akadémiai Kiadó.)

A falusi népművelés új „mecénásai”

A falusi könyvtárosok májusban gyakran felkeresték Szegeden a járási könyvesboltot. Végigbongésztek másfélmillió forint értékű könyvkészletét és kiválogatták a falujukban keresett regényeket, szak-könyveket.

Mindez alig érdemelne különösebb figyelmet, ha nem volna egy rejtett szépsége. Az, hogy a 10 ezres értékeket képviselő könyveket a körzeti földművelőszövetkezetek ajándékozzák a falusi könyvtáraknak. Idén összesen 93 ezer forint könyvszámlát

SZÓVÁ TESSÜK

„Koromeső” Rókuson

Szeged-Rókus jónéhány utcájának lakói, szám szerint 46-an levelet küldtek a Dél-Magyarország szerkesztőségének. Ebben a következőket írják: „Az erőmű kéményei az utóbbi hetekben a szokottnál jóval nagyobb kormot, füstöt és pernyét lehelnek, s alaposan meg-

keserítik ezzel a környező utcákban lakók életét. Az itteni házak túlnyomórészt öregek és nedvesek. Minél többször kellene szellőztetni a lakásokat, de nem lehet, mert az utcákat elborítja a füst, a korom. Hosszú évek óta probléma az erőmű füstje, de ilyen „koromesőre” a legöregebb rókusiak sem emlékeznek.”

Teljesen jogos a rókusiaknak, Szeged e munkáslakta negyede lakóinak panasz. Az erőmű korszerűsítése — mint lapunkban már közöltük — napirenden van a következő években, s ez egyszer és mindenkorra megszünteti a füstöt és a kormot. Addig, sajnos, a környéket korommentesíteni nem lehet. Viszont: a „koromeső” elkerülhető és ezért haladéktalanul intézkedniök kell az illetékeseknek, nevezetesen a DÁV vezetőinek. Amennyire csak lehetséges, csökkenteni kell a füstöt, kormot!

A SZEGEDI KONZERVGYÁR az

előfelvételeket megkezdte

férfi és női segéd munkások részére. Jelentkezni lehet a gyár munkaügyi osztályán Szeged, Rókusi ff. 6., reggel fél 7 órától délután 15 óráig.

x 121 240

Szerda, 1965. június 2.

DEL-MAGYARORSZÁG 5